

SMJERNICA (EU) 2016/1994 EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE**od 4. studenoga 2016.****o pristupu za priznavanje institucionalnih sustava zaštite za bonitetne svrhe od strane nacionalnih nadležnih tijela u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (ESB/2016/38)**

UPRAVNO VIJEĆE EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 6. stavak 1. i članak 6. stavak 5. točku (a),uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 ⁽²⁾, a posebno njezin članak 113. stavak 7.,

budući da:

- (1) Institucionalni sustav zaštite opisan je u članku 113. stavku 7. Uredbe (EU) br. 575/2013 kao ugovorno ili zakonski određeno uređenje odgovornosti koje štiti svoje institucije članice i osigurava da imaju likvidnost i solventnost potrebnu kako bi se izbjegao stečaj ako to postane nužno. U skladu s tom odredbom, nadležna tijela mogu, u skladu s određenim uvjetima utvrđenim u Uredbi (EU) br. 575/2013, izuzeti određene bonitetne zahtjeve ili odobriti određena izuzeća za članove institucionalnog sustava zaštite.
- (2) Europska središnja banka (ESB), kao nadležno tijelo za bonitetni nadzor unutar jedinstvenog nadzornog mehanizma (SSM) kreditnih institucija koje su razvrstane kao značajne, odgovorna je za procjenu zahtjeva koje podnose te institucije.
- (3) Uvjeti za procjenu institucionalnih sustava zaštite za bonitetne svrhe utvrđeni su u članku 113. stavku 7. Uredbe (EU) br. 575/2013. Ova Uredba daje određena diskrecijska prava nadležnim tijelima pri razvoju nadzorne procjene radi utvrđivanja jesu li ispunjeni uvjeti. Radi osiguravanja dosljednosti, djelotvornosti i transparentnosti, ESB je dodao novo poglavlje u „Priručnik ESB-a o mogućnostima i diskrecijskim pravima koja su dostupna prema pravu Unije” u vezi s pristupom za priznavanje institucionalnih programa zaštite za bonitetne svrhe ⁽³⁾, koje utvrđuje kako će ESB procjenjivati usklađenost institucionalnih sustava zaštite i njihovih članova s gore navedenim uvjetima.
- (4) ESB je odgovoran za djelotvorno i dosljedno funkcioniranje SSM-a, a kao dio svojih nadzornih zadaća, treba osigurati dosljednost u rezultatima nadzora. U tom smislu, ESB donosi smjernice upućene nacionalnim nadležnim tijelima, u skladu s kojima se trebaju izvršavati nadzorne zadaće i donositi nadzorne odluke u odnosu na manje značajne institucije.
- (5) Budući da se institucionalni sustavi zaštite mogu sastojati od značajnih i manje značajnih institucija, važno je osigurati dosljedan tretman njihovih članova unutar SSM-a, radi promicanja dosljednosti u odlukama koje donose ESB i nacionalna nadležna tijela. Za institucionalne sustave zaštite čiji članovi uključuju značajne i manje značajne kreditne institucije, posebno je važno da ESB koji je odgovoran za bonitetni nadzor značajnih institucija i nacionalna nadležna tijela koja su odgovorna za nadzor manje značajnih institucija upotrebljavaju iste uvjete za procjenu prihvatljivosti. Upotreba istih uvjeta od strane nacionalnih nadležnih tijela također je opravdana pri procjeni institucionalnih sustava zaštite koji se sastoje isključivo od manje značajnih institucija, budući da se sastav institucionalnih sustava zaštite te razvrstavanje njihovih članova kao značajnih ili manje značajnih, može tijekom vremena promijeniti,

⁽¹⁾ SL L 287, 29.10.2013., str. 63.⁽²⁾ SL L 176, 27.6.2013., str. 1.⁽³⁾ Ovo poglavlje Priručnika doneseno je u srpnju 2016. Pročišćeni tekst „Priručnika ESB-a o mogućnostima i diskrecijskim pravima koja su dostupna prema pravu unije” dostupan je na internetskoj stranici ESB-a o nadzoru banaka na www.bankingsupervision.europa.eu

DONIJELO JE OVU SMJERNICU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Područje primjene

Ova Smjernica utvrđuje uvjete za procjenu usklađenosti institucionalnih sustava zaštite i njihovih članova sa zahtjevima utvrđenim u članku 113. stavku 7. Uredbe (EU) br. 575/2013 radi utvrđivanja može li se odobrenje u smislu tog članka dati pojedinoj instituciji. Nacionalna nadležna tijela primjenjuju uvjete u odnosu na manje značajne institucije.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Smjernice, primjenjuju se definicije sadržane u Uredbi (EU) br. 575/2013, Direktivi 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, Uredbi (EU) br. 1024/2013 i Uredbi (EU) br. 468/2014 Europske središnje banke (ESB/2014/17) ⁽²⁾.

POGLAVLJE II.

UVJETI ZA PROCJENU U SKLADU S ČLANKOM 113. STAVKOM 7. UREDBE (EU) br. 575/2013

Članak 3.

Članak 113. stavak 7. točka (a) u vezi s člankom 113. stavkom 6. točkama (a) i (d) Uredbe (EU) br. 575/2013: procjena bonitetnog statusa i pravne pripadnosti

U skladu s člankom 113. stavkom 7. točkom (a) u vezi s člankom 113. stavkom 6. točkama (a) i (d) Uredbe (EU) br. 575/2013 pri procjeni bonitetnog statusa i pravne pripadnosti druge ugovorne strane nacionalna nadležna tijela uzimaju u obzir:

- (a) je li druga ugovorna strana institucija, financijska institucija ili društvo za pomoćne usluge u skladu s odgovarajućim bonitetnim zahtjevima;
- (b) je li druga ugovorna strana koja traži odobrenje osnovana u istoj državi članici.

Članak 4.

Članak 113. stavak 7. točka (a) uzet u vezi s člankom 113. stavkom 6. točkom (e) Uredbe (EU) br. 575/2013: promptni prijenos regulatornog kapitala ili otplata obveza druge ugovorne strane članovima

Pri procjeni postoji li sadašnja ili predvidiva značajna, stvarna ili pravna zapreka promptnom prijenosu regulatornog kapitala ili otplati obveza druge ugovorne strane članovima na temelju članka 113. stavka 7. točke (a) u vezi s člankom 113. stavkom 6. točkom (e) Uredbe (EU) br. 575/2013, nacionalna nadležna tijela uzimaju u obzir:

- (a) može li vlasnička ili pravna struktura člana otežati prijenos regulatornog kapitala ili otplatu obveza;
- (b) osigurava li formalan postupak odlučivanja u pogledu prijenosa regulatornog kapitala između članova promptni prijenos;
- (c) sadrže li pravilnici članova, sporazumi dioničara ili bilo koji drugi poznati sporazumi bilo kakve odredbe koje bi mogle narušiti prijenos regulatornog kapitala ili otplatu obveza od strane druge ugovorne strane;

⁽¹⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 468/2014 Europske središnje banke od 16. travnja 2014. o uspostavljanju okvira za suradnju unutar Jedinstvenog nadzornog mehanizma između Europske središnje banke i nacionalnih nadležnih tijela te s nacionalnim imenovanim tijelima (Okvirna uredba o SSM-u) (ESB/2014/17) (SL L 141, 14.5.2014., str. 1.).

- (d) postoje li bilo koje ozbiljne poteškoće u vezi upravljanja ili pitanja u vezi korporativnog upravljanja povezana s članovima koja bi mogla imati negativan utjecaj na promptni prijenos regulatornog kapitala ili otplatu obveza;
- (e) jesu li bilo koje treće strane ⁽¹⁾ u mogućnosti izvršavati kontrolu nad promptnim prijenosom ili spriječiti promptni prijenos regulatornog kapitala ili otplatu obveza;
- (f) postoje li naznake iz prošlosti u odnosu na tokove sredstava između članova koje pokazuju mogućnost promptnog prijenosa sredstava ili otplatu obveza.

Ova posrednička uloga u upravljanju kriznim situacijama i odgovornost institucionalnog sustava zaštite da osigura sredstva za potporu problematičnim članovima smatra se ključnom.

Članak 5.

Članak 113. stavak 7. točka (b) Uredbe (EU) br. 575/2013: mogućnost davanja potpore potrebne u okviru preuzetih obveza od strane institucionalnog sustava zaštite

Kod procjene je li uspostavljen sustav koji osigurava da je institucionalni sustav zaštite u mogućnosti dati potporu koju se obvezao dati iz sredstava koja su mu na raspolaganju na temelju članka 113. stavka 7. točke (b) Uredbe (EU) br. 575/2013, nacionalna nadležna tijela uzimaju u obzir:

- (a) uključuje li sustav širok spektar mjera, postupaka i mehanizama koji čine okvir na temelju kojeg djeluje institucionalni sustav zaštite. Ovaj okvir trebao bi uključivati serije mogućih postupanja, od manje drastičnih do značajnijih mjera koje su proporcionalne rizičnosti institucije korisnika i ozbiljnosti njezinih financijskih ograničenja, uključujući izravnu kapitalnu i likvidnosnu potporu. Potpora može biti uvjetna, primjerice ovisna o provedbi određenih mjera oporavka i restrukturiranja od strane institucije;
- (b) upravljačka struktura institucionalnog sustava zaštite i postupak donošenja odluka o mjerama za potporu omogućuju da se potpora pruži pravodobno;
- (c) postoji jasna obveza pružanja potpore kada je, neovisno o prethodnom praćenju rizika i mjerama rane intervencije, član insolventan ili je vjerojatno da će postati insolventan ili nelikvidan i radi osiguravanja da njegovi članovi poštuju relevantne kapitalne i likvidnosne zahtjeve;
- (d) institucionalni sustav zaštite provodi testiranja otpornosti na stres u redovitim vremenskim razmacima radi brojčanog određivanja mogućih kapitalnih i likvidnosnih mjera za potporu;
- (e) kapacitet institucionalnog sustava zaštite za pokriće rizika (koji se sastoji od uplaćenih sredstava, mogućih *ex post* doprinosa i usporedivih obveza) dovoljan je radi pokrića mogućih mjera za potporu poduzetih u odnosu na njegove članove;
- (f) stvoren je *ex ante* fond radi osiguravanja da institucionalni sustav zaštite ima sredstva za mjere za potporu koje su na raspolaganju i
  - i. doprinosi u taj fond slijede jasno utvrđen okvir;
  - ii. sredstva su uložena samo u likvidnu i sigurnu imovinu koja se može prodati u bilo koje vrijeme i čija vrijednost ne ovisi o solventnosti i likvidnosnoj poziciji članova i njihovih društava kćeri;
  - iii. rezultati testiranja otpornosti na stres institucionalnog sustava zaštite razmatraju se za određivanje najnižeg ciljnog iznosa *ex ante* fonda;
  - iv. postoji odgovarajuća donja granica/minimalni iznos za *ex ante* fond radi osiguravanja promptne raspoloživosti sredstava.

Institucionalni programi zaštite mogu biti priznati kao sustavi osiguranja depozita u skladu s Direktivom 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ i može im se dopustiti, pod uvjetima navedenim u odgovarajućem nacionalnom pravu, da upotrebljavaju dostupna financijska sredstva za alternativne mjere radi sprječavanja propasti kreditne institucije. U tom slučaju nacionalna nadležna tijela razmatraju dostupna financijska sredstva kada procjenjuju raspoloživost sredstva radi davanja potpore, uzimajući u obzir različite svrhe institucionalnih sustava zaštite, koji imaju za cilj zaštititi svoje članove i sustave osiguranja depozita, čija je ključna zadaća zaštititi deponenta od posljedica insolventnosti kreditne institucije.

⁽¹⁾ Treća strana je svaka strana koja nije matično društvo, društvo kći, član tijela koje donosi odluke ili dioničar člana.

⁽²⁾ Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita (SL L 173, 12.6.2014., str. 149.).

Članak 6.

Članak 113. stavak 7. točka (c) Uredbe (EU) br. 575/2013: sustavi institucionalnog sustava zaštite za praćenje i klasifikaciju rizika

Članak 113. stavak 7. točka (c) Uredbe (EU) br. 575/2013 utvrđuje da institucionalni sustav zaštite mora imati na raspolaganju prikladne i jedinstveno određene sustave za praćenje i klasifikaciju rizika koji omogućuju potpuni pregled profila rizičnosti svih pojedinih članova i institucionalnog sustava zaštite kao cjeline, kao i odgovarajuće mogućnosti interveniranja te da ti sustavi moraju na odgovarajući način pratiti izloženosti koje su u statusu neispunjavanja obveza u skladu s člankom 178. stavkom 1. navedene Uredbe. Prilikom procjene usklađenosti s ovim uvjetom nacionalna nadležna tijela uzimaju u obzir:

- (a) jesu li članovi institucionalnog sustava zaštite obvezni osigurati glavnom upravljačkom tijelu institucionalnog sustava zaštite ažurne podatke o svojim profilima rizičnosti u redovitim vremenskim razmacima, uključujući informacije o svojem regulatornom kapitalu i kapitalnim zahtjevima;
- (b) postoje li odgovarajući prikladni tokovi podataka i informatički sustavi;
- (c) utvrđuje li glavno upravljačko tijelo institucionalnog sustava zaštite jedinstvene standarde i metodologije za okvir upravljanja rizikom koji primjenjuju članovi;
- (d) postoji li, za potrebe praćenja i klasifikacije rizika od strane institucionalnog sustava zaštite, zajednička definicija rizika, prate li se iste kategorije rizika za sve članove i upotrebljava li se ista razina pouzdanosti i isto vremensko razdoblje za kvantifikaciju rizika;
- (e) razvrstavaju li sustavi institucionalnog sustava zaštite za praćenje i klasifikaciju rizika članove u skladu s njihovim profilom rizičnosti, odnosno ima li sustav institucionalnog sustava zaštite utvrđene različite kategorije u koji raspodjeljuje svoje članove radi omogućavanja rane intervencije;
- (f) je li institucionalni sustav zaštite u mogućnosti utjecati na profil rizičnosti svojih članova davanjem uputa i preporuka itd., primjerice da ograniče određene aktivnosti ili da zahtijeva smanjenje određenih rizika.

Članak 7.

Članak 113. stavak 7. točka (d) Uredbe (EU) br. 575/2013: vlastita ocjena rizika institucionalnog sustava zaštite

Prilikom procjene provodi li institucionalni sustav zaštite svoju vlastitu ocjenu rizika, koja se priopćava pojedinim članovima u skladu s člankom 113. stavkom 7. točkom (d) Uredbe (EU) br. 575/2013 nacionalna nadležna tijela uzimaju u obzir:

- (a) procjenjuje li institucionalni sustav zaštite u redovitim vremenskim razmacima rizike i slabosti sektora kojem pripadaju njegovi članovi;
- (b) jesu li rezultati ocjene rizika sažeti u izvješću ili drugom dokumentu te raspodijeljeni odgovarajućim tijelima koja donose odluke institucionalnog sustava zaštite i/ili članovima ubrzo nakon što su dovršeni;
- (c) jesu li članovi obaviješteni o svojoj klasifikaciji u vezi rizika od strane institucionalnog sustava zaštite kako se to zahtijeva člankom 113. stavkom 7. točkom (c).

Članak 8.

Članak 113. stavak 7. točka (e) Uredbe (EU) br. 575/2013: konsolidirano ili agregirano izvješće institucionalnog sustava zaštite

Članak 113. stavak 7. točka (e) Uredbe (EU) br. 575/2013 propisuje da institucionalni sustav zaštite mora sastaviti i objaviti, jednom godišnje, konsolidirano izvješće koje obuhvaća bilancu, račun dobiti i gubitka, izvješće o položaju i izvješće o riziku s obzirom na institucionalni sustav zaštite kao cjelinu ili izvješće koje obuhvaća agregiranu bilancu, agregirani račun dobiti i gubitka, izvješće o položaju i izvješće o riziku u odnosu na institucionalni sustav zaštite kao cjelinu. Pri procjeni usklađenosti s ovim uvjetom nacionalna nadležna tijela uzimaju u obzir:

- (a) je li konsolidirano ili agregirano izvješće revidirano od strane neovisnog vanjskog revizora na temelju odgovarajućeg računovodstvenog okvira ili, ako je primjenjivo, metode agregiranja;
- (b) zahtijeva li se od vanjskog revizora davanje revizorskog mišljenja;

- (c) jesu li svi članovi institucionalnog sustava zaštite i sva društva kćeri, sve posredničke strukture kao što su holdinzi i društva koja upravljaju samim institucionalnim sustavom zaštite (ako je isti pravni subjekt) uključeni u opseg konsolidacije/agregiranja;
- (d) može li, u slučajevima kada institucionalni sustav zaštite izrađuje izvješće koje sadrži agregiranu bilancu i agregirani račun dobiti i gubitka, metoda agregiranja osigurati da su uklonjene sve izloženosti unutar grupe.

Članak 9.

Članak 113. stavak 7. točka (f) Uredbe (EU) br. 575/2013: najava prekida članstva

Nacionalna nadležna tijela provjeravaju uključuju li ugovorne ili zakonske odredbe odredbu koja obvezuje članove institucionalnog sustava zaštite da najave najmanje 24 mjeseca unaprijed ako žele istupiti iz sustava.

Članak 10.

Članak 113. stavak 7. točka (g) Uredbe (EU) br. 575/2013: uklanjanje višestrukog korištenja elemenata koji su prihvatljivi za izračun regulatornog kapitala

Članak 113. stavak 7. točka (g) Uredbe (EU) br. 575/2013 propisuje obvezu uklanjanja višestrukog korištenja elemenata koji su prihvatljivi za izračun regulatornog kapitala („višestruko uključivanje”) i svakog neprikladnog stvaranja regulatornog kapitala između članova institucionalnog sustava zaštite. Za potrebe procjene usklađenosti s ovim zahtjevom nacionalna nadležna tijela uzimaju u obzir:

- (a) može li vanjski revizor koji je odgovoran za reviziju konsolidiranih ili agregiranih financijskih izvješća potvrditi da su takve prakse uklonjene;
- (b) je li bilo koja transakcija od strane člana dovela do neprikladnog stvaranja regulatornog kapitala na pojedinačnoj, potkonsolidiranoj ili konsolidiranoj razini.

Članak 11.

Članak 113. stavak 7. točka (h) Uredbe (EU) br. 575/2013: široko članstvo

Pri procjeni usklađenosti s uvjetom propisanim u članku 113. stavku 7. točki (h) Uredbe (EU) br. 575/2013, naime da institucionalni sustav zaštite mora biti utemeljen na širokom članstvu kreditnih institucija pretežno homogenog poslovnog profila, nacionalna nadležna tijela uzimaju u obzir:

- (a) ima li institucionalni sustav zaštite dovoljno članova (među institucijama koje su potencijalno prihvatljive za članstvo) da bi obuhvatio sve mjere za potporu koje treba provesti;
- (b) poslovne modele članova, poslovne strategije, veličine, klijente, regionalnu usmjerenost, proizvode, strukture financiranja, značajne kategorije rizika, ugovore o trgovinskoj suradnji i ugovore o uslugama s drugim članovima institucionalnog sustava zaštite itd.;
- (c) dozvoljavaju li različiti poslovni profili članova praćenje i klasifikaciju njihova profila rizičnosti upotrebom jedinstveno određenih sustava koje institucionalni sustav zaštite ima na raspolaganju u skladu s člankom 113. stavkom 7. točkom (c) Uredbe (EU) br. 575/2013;
- (d) da su sektori institucionalnih sustava zaštite često utemeljeni na suradnji, što znači da središnje institucije i druge specijalizirane institucije u mreži institucionalnog sustava zaštite nude proizvode i usluge drugim članovima institucionalnog sustava zaštite. Prilikom procjene homogenosti poslovnih profila nacionalna nadležna tijela trebala bi razmotriti opseg u kojem su poslovne aktivnosti članova povezane u mrežu (proizvodi i usluge koje se pružaju lokalnim bankama, usluge zajedničkim klijentima, aktivnosti na tržištu kapitala itd.).

POGLAVLJE III.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 12.

Stupanje na snagu i provedba

1. Ova Smjernica stupa na snagu na dan kada su o njoj obaviještena nacionalna nadležna tijela.
2. Nacionalna nadležna tijela primjenjuju ovu Smjernicu od 2. prosinca 2016.

Članak 13.

Adresati

Ova je Smjernica upućena nacionalnim nadležnim tijelima.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni 4. studenoga 2016.

Upravno vijeće ESB-a
Predsjednik ESB-a
Mario DRAGHI
